

## Nagyszüleim mesélték – családi történet a kommunista korszakból

### Élni fogok

*Magyarország, 1947*

Hideg volt. A történet, mely velem esett meg, a hideggel kezdődik. Egész héten metsző szél fúj, megállás nélkül hullott a hó, a hőmérséklet mínusz tizenöt fok körül járt.

Mezítláb gyalogoltam a jégen. Nem volt cipőm, nem volt rá pénzünk. A ruháim szakadtak, rongyosak, és vékonyak voltak. Nem volt mit tenni ez ellen, hiszen az Állam mindent elvett a családunktól. Szörnyű volt. Amikor hazaértem, anyát otthon találtam. Csak ült a kanapén, és maga elé meredt. Amióta apát gulágra vitték, ezt csinálta minden nap munka után. Teljesen kihunyott benne a remény. A négyéves kisöcsém, Tomi a földön játszott. Felvettem, és a szőnyegre tettem. Már megszoktam, nekem kellett rá vigyáznom. Csináltam egy kis vacsorát, megettettem, adtam anyának is. Nagyon fáztam. Nem szeretek így élni. Anya ölébe másztam, és felnéztem rá.

- Anya. Mikor lesz ennek vége? – anya könnyes szemmel lenézett rám.
- Soha – suttogta megtörtén.

Nem. Egyszer vége kell, hogy legyen. Bár az iskolában is mindig ezt tanítják. Sztálin elvtárs és Lenin elvtárs nagy emberek voltak, akik felszabadítottak minket a németek alól. Csak egy tizenhárom éves kislány vagyok, mégis tudom, hogy ez valahogy nem jó így. Az ajtó kinyílt, és belépett rajta Gergő.

- Bátyó! – boldogan szaladtam felé, és megöleltem.
- Szia Rebeka – köszönt szomorú mosollyal.

Ő se volt már a régi. Négyen voltunk testvérek, Tomi, én, Gergő és József. József és Gergő ikrek voltak. Józsefet tizenhat évesen megölte egy csapat bolsevik, állítólag szembe ment a Rendszerrel. Ez egy éve történt. Ki ez a Rendszer? És ki az az Állam? Szeretném, ha békén hagynának minket. Elvették a földjeinket, és az állatainkat, mert nekik kellett, és azt mondták, adnak nekünk mást. De... ezt három évvel ezelőtt mondták. Nem értem. Minden olyan gyorsan történt. Azóta Gergő bezárkózik a szobájába. Hallottam néha ahogy beszélt. Mi az a forradalom?

- Gergő.
- Igen?
- Mi az a forradalom? – a bátyám elsápadt, és ijedtnek tűnt.
- Semmi. A forradalom semmi – aztán bement a szobájába.

Akkor még nem értettem. Kislány voltam, egy gyerek, tiszta, ártatlan. Most felnőtt fejjel látom a valóságot. Hamarabb fel kellett nőnöm. Nem maradhattam gyerek. Ha nem nővök fel gyorsan, akkor nem tudok segíteni. Elindultam a hóban. A közelben volt egy kis bolt, vittem a jegyeket, hogy kenyeret vegyek. Hatalmas sor állt, mindenki kenyeret akart. Mire bejutottam, alig maradt valami. Odaadtam a jegyemet, a boltos bácsi nagyon mérgesen nézett rám, de adott kenyeret. Fekete volt, csúnya, régi és rossz. De kenyér volt. Hazavittem, és ettem. Vittem Gergőnek is.

- Gergő, mit csináltál ma? – kérdeztem tőle.
- Elmentem a parasztokhoz – mondta szomorúan. – Azért, hogy lépjenek be a TSZ-be.
- De ezt miért neked kell csinálni?
- Mert minket kérnek meg rá.
- És ha nem csinálod?

Gergő rám nézett, és megölelt. Nem értem. A felnőttek azt mondják, ez jó. De miért nem viselkedik úgy senki?

*1948*

Apa meghalt a gulágon. Anya most már folyton szomorú.

*1949*

Anya eltűnt. Egyik este jött érte egy fekete autó. Lassan, hangtalanul megállt, férfiak szálltak ki belőle, lefoglák, és elvitték anyát. Nem tudom mi lett vele. Azóta se hallottam róla. Mi történt?

*1950*

Gergő meghalt. Valaki lelőtte az éjszaka. Szembe ment a rendőrökkel. És ezért megölték. Értem. Értem ki az a Rendszer, és ki az az Állam. Értem, hogy ez rossz, bár senki sem magyarázta el. A szemükkel mondták. Nem szólhatunk rosszat a Szovjetunióról. A szomszéd egyszer feljelentett minket, mert volt még egy kenyérünk, amit raktároztunk későbbre. Kijöttek a hatóságok, és kisöpörték a padlást. Minden, ami maradt, ami volt, és ami sosem volt, elvitték. Nem hagytak semmit. Reményt sem. Sokan elhitték, hogy ez jó. Azok, akik hivatalnokok, nagy emberek lettek, szeretik ezt: Minden az övék, ők uralkodnak. Mások úgy gondolják, nem lehet másként. Nem fog ez megváltozni. Örökre Szovjetunió maradunk. Gergő is így gondolta. Én nem. Reménykedek. Még lehet változás.

Tomí nem értett semmit, és csak járt az iskolába.

- Hol van anya? – kérdezte.
- Hamarosan jön – válaszoltam.

Megint elmentem kenyérért. Kiváltottam a jegyem, és hazafele tartottam, amikor a boltos utánam jött.

- Tolvaj! Hamis jegyet adtál!

Nem igaz... Nem volt hamis. Tudom. Én nem olyan vagyok. A boltos utolért, és ütni kezdett. Megpofozott, többször is. Majd amikor a földre kerültem, belém rúgott. Rugdosott, ütött, én meg csak sírtam, és kiáltoztam, de senki sem segített.

- Meg fogsz halni te is, meg a testvéreid is! Már a fél családokat megölték, hamarosan te is meghalsz! – majd ott hagyott.

Akkor valami megváltozott bennem. Dühösen néztem utána, és tudtam, belőlem lesz az egyik legnagyobb lázadó. Nem bírom tovább ezt az életet, és tenni fogok érte, hogy megsemmisüljön. De nem halok meg. Nem adom meg nekik az örömet, hogy halottnak lássanak. Élni fogok, hogy végignézhessem a bukásukat.

Vajda Villó

Deák Ferenc Gimnázium

6723 Szeged, József Attila sugárút 118-120.